

тели осваивают конкретные навыки и умения, необходимые для выполнения реальной деятельности [4].

Творческие площадки как мероприятия проводятся с целью не только гражданского воспитания и образования, но и культурного развития молодёжи. Организация творческих площадок предполагает проведение выставок, мастер-классов, встречи с творческой интеллигенцией и представителями власти.

Таким образом, благодаря введению интерактивных форм и приёмов воспитательной работы, в гражданском образовании на сегодняшний день эффективно проявляет себя не только элемент воспитания, но и элемент обучения. К подобным интерактивным инновационным формам гражданского образования молодёжи относятся проективные формы; формы, основанные на культуре интеллектуального общения; работа в фокус-группах, кейс- технологии, семинары-тренинги и творческие площадки, которые напрямую способствуют формированию целостной личности с высоким уровнем гражданского самосознания и активной гражданской позицией и позволяют молодёжи в полной мере раскрыть свой умственный и творческий потенциал, направить его на социальнополезную деятельность и ощутить себя подлинными гражданами своей страны.

Список использованных источников:

1. Домбек С.О. Понимание гражданской позиции будущими педагогами [Текст] / С. О. Домбек, Н. В. Лебедева. // Вестник Псковского государственного университета. Серия: Социально-гуманитарные и психолого- педагогические науки. – 2014. – № 5. – С. 381–387.
2. Интерактивные формы организации работы по патриотическому воспитанию обучающихся: Метод. пособие/ Н.Н. Голева, Е.И. Савина, Е.А. Есенкова. – Воронеж, 2013. – 65 с.
3. Казаева Е.А. Педагогическая концепция развития гражданской позиции будущего учителя [Текст]: дис... д-ра пед. наук: 13.00.08 Казаева Е.А. – Челябинск, 2010. – 461 с.
4. Николаев М.В. Гражданское воспитание учащихся общеобразовательных учреждений в современный период [Текст]: дис... д-ра пед. наук: 13.00.01 Москва, 2006. – 156 с.

Калінін Андрій

студент

Шевченко Наталія

к.і.н., ст.. викладач

ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний інститут»

м. Ніжин

Україна

ХОЛОДНА ВІЙНА ПЕРЕЗАВАНТАЖЕННЯ

Вираз "холодна війна" у політичному лексиконі з'явився з подачі американського підприємця та політика Б. Баруха в 1947 р. і незабаром став популярним завдяки статтям американського публіциста У. Ліппмана. Термін вживається у двох значеннях. У широкому - як синонім слова

"конфронтація" і застосовується для характеристики всього періоду міжнародних відносин від закінчення Другої світової війни до розпаду СРСР. У вузькому розумінні під поняттям "холодна війна" маємо на увазі гостру фазу конфронтації, тобто протистояння на межі війни. Сенс "холодної війни" полягає в тому, що держави, які протистоять одна одній, вдаються до демонстративних ворожих кроків і погрожують застосуванням сили, але водночас стежать за тим, щоб ескалація не призвела до стану "гарячої" війни. Така конфронтація була в цілому характерна для міжнародних відносин у період від блокади Західного Берліна 1948-1949 рр. до Карибської кризи 1962 р., конфронтація меншої інтенсивності мала місце і в наступні часи. Вважається некоректним вживати термін "холодна війна" щодо періоду розрядки середини – другої половини 70-х рр. ХХ століття.

Еволюція міжнародних відносин після 1945 р. відбувалася, за А. Богатуровим, у рамках двох порядків – спочатку ялтинсько-потсдамського біполярного (1945-1991 рр.), потім плюралістично-однопольного, який сформувався після розпаду СРСР. Другий порядок змінювався, на нашу думку, у рамках чотирьох етапів і вже пройшов три з них: 1992-2001, 2002 - 2008 та 2009-2013. На першому та другому етапах справи до конфронтації між РФ та США не доходили, на третьому адміністрація Б. Обама зробила заздалегідь приречену спробу "перезавантаження". Четвертий етап розпочався з вторгнення РФ в Україну 20 лютого 2014 року. Є підстави вважати його змістом спробу Кремля реінкарнувати "холодну війну". Очікувати його закінчення до зміни правлячої кліки в Росії підстав немає. З іншого боку, будь-яка наступна адміністрація США може змінити у 2017 р. свій підхід до американсько-російських відносин у бік ужорсточення, аж до визнання того, що вже відбулося друге видання "холодної війни" - з ініціативи Москви та всупереч бажанню Вашингтона.

У ХХІ ст. вперше конфронтаційні мотиви були недвозначно артикульовані В. Путіним у його мюнхенській промові в лютому 2007 р. Його вимога до Заходу вдатися до Ялти-2, тобто в сучасній ситуації визнати право РФ на "виключну сферу впливу на пострадянському просторі" (зараз уже з країнами Балтії, незважаючи на їхнє членство в НАТО та ЄС) від початку страждає відсутністю реалізму в баченні того, як улаштований і працює сучасний світ. Парадоксальним чином на Заході саме прихильники теорії "політичного реалізму" у міжнародних відносинах і близької до неї геополітики висловлюють "розуміння законних безпекових інтересів Росії в життєво важливих для неї регіонах, згідно з визначеними Москвою національними інтересами". Ані агресія Росії проти Грузії у 2008 р., ані анексія Криму та розв'язування війни на сході України не мали наслідками політичні перемоги Москви. Навіть якщо деякі русофіли з Інституту Кеннана у Вашингтоні вже у вересні 2014 р. поспішили оголосити про перемогу В. Путіна у війні проти України. Для Ялти-2 у путінської Росії не вистачає союзників по уявних перемогах, хоча "мюнхенський синдром 1938 р." спостерігається в політичному керівництві західних держав – колишніх союзників Москви по антигітлерівській коаліції. Лідери держав-членів сучасної антипутінської коаліції по обидва береги

Атлантики були не в змозі не відреагувати на російську агресію, як це їм вдалося після вторгнення РФ до Грузії 2008 року. Однак, насамперед вони прагнуть уникнути будь-яким чином перемоги у другій "холодній війні", що її РФ прагне нав'язати, починаючи зі знов-таки мюнхенської промови російського мінідиктатора 2007 року. Україна повністю відчуває на собі наслідки такої "дивної війни" Заходу проти російської навали, яка має, нажаль, історичні аналоги в 1939-1940 роках. Умланд цілком доречно вважає, що Захід міг миттєво зупинити російську агресію, якби не мляво уводив у дію надто обережні санкції, щоб, не дай Боже, не роздратувати маніяка у Кремлі, який вдається до ядерного шантажу. Для цього треба було б просто відмовитися від закупівель російських нафти й газу вже у березні 2014 р. Замінити їх є чим на світових ринках. Звісно, постраждала б економіка Західної Європи, але в першу чергу – інтереси нафтогазових трейдерів. Дозволити собі це політичні лідери Заходу не в змозі, оскільки економіка визначає політику, а не навпаки. Ось такий простий секрет Мюнхена-2.

Споріднені між собою хибні теорії геополітики та "політичного реалізму", із так званими балансом сил і національними інтересами містичного походження, завдали невинуватих втрат подоланню нагальних проблем міжнародної безпеки. Саме вони завадили своєчасному пошукові адекватних відповідей на виклики екзистенційного характеру та масштабу, які несе російська загроза й винні у відсутності у світових лідерів конкретних оцінок глобальних процесів та у зволіканнях із пошуком адекватної інституційної відповіді на них. Саме геополітики-реалісти стояли біля колиски мертво-народженої Кремлем другої "холодної війни", незалежно від кількості повторюваних ними мантр про "неприпустимість" її реінкарнації та заклики піти на будь-які поступки її матінці – путінській Росії, тільки б оця потвора з дешевого гінйолу не зіп'ялася на власні ноги.

"Російське керівництво бреше, – констатує А. Умланд, – коли заявляє, що Захід йому не потрібний, що санкції серйозно не вплинули на Росію, що у Кремля є запасні варіанти, що Росія достатньо сильна, щоб вижити без співробітництва з Заходом та таке інше. З погіршенням ситуації для країн-експортерів енергоносіїв та фундаментальними змінами у ставленні Заходу до Росії російська економіка втрачає ґрунт під ногами. Російське суспільство опинилося у стані перманентної кризи, що триватиме".

Спробуємо стисло сформулювати причини, з яких путінській Росії не знадобиться 50 років як Радянському Союзу, щоб програти другу "холодну війну", у якій РФ, на погляд її населення, відтягнулася на всю свою силу і міць, – від Криму аж до Арктики. А Захід усе роздивляється, а чи варто взагалі воювати, чи посилювати санкції, чи загроза їх подальшого посилення вагомійший аргумент, ніж вони самі. Тобто, доктрина "визволення поневолених Росією територій Грузії, України та Молдови" (на кшталт класичної доктрини Д. Ейзенхауера часів першої "холодної війни") поки що не сформувалася – надто Захід піклується про "благоденствіє" московської клептократії – щоб не довелось втручатися. Але якщо В. Путін та його команда докладуть достатньо зусиль, то можлива поява й такої доктрини. При оцінці шансів Москви на

поразку утримаємося від апеляцій до міжнародного права, статуту ООН, міжнародних договорів РФ, які досі є чинними, суду в Гаазі, трибуналу ООН або його замітника тощо, а тим більш таких завжди сумнівних для диктаторів категорій, як світова громадська думка, репутація, міжнародні рейтинги, перспективи для розвитку та інші забавки лібералів. Будемо твердими реалістами, які поважають і підтримують національні інтереси Росії, як їх розуміють деякі угруповання, що мають доступ до марень кремлівського геополітичного мрійника.

Отже, замість того, щоб відбудувати "руській мір" на теренах близького та далекого зарубіжжя, Російська Федерація зав'язла в Україні та надто глибоко притягнула Україну до себе додому – ані довести війну до перемоги (бо вона не може бути іншою, ніж піррова), ані відмовитися від української авантюри (бо на неї зроблена ставка в боротьбі за продовження перебування путінського клану при владі) Москва вже не в змозі. Тобто, ситуація цугцвангу, коли кожен наступний крок тільки погіршує позицію Кремля;

Росія прагне розв'язати другу "холодну війну", не маючи інших союзників, крім традиційних – армія та флот. Спроби Москви зобразити Ташкентський пакт як щось подібне контрбалансу НАТО – сміхотворні. "Дружній нейтралітет" до російського агресора, що його дотримуються країни, які вирішили підзаробити у стилі "бізнес як зазвичай" – Китай, Індія, Бразилія та ін., аж ніяк не здатен перетворитися на глобальний антиамериканський альянс. Безпідставно у якості платформи для нього розглядати аморфні ШОС або БРІКС – навряд чи їхні лідери, окрім самогубців із РФ, зацікавлені в підриві системи глобальних світогосподарських відносин, яким загрожує друга "холодна війна".

Наостанок запитання: які національні інтереси Росії було реалізовано завдяки крокам Москви, спрямованим на розв'язування другої "холодної війни"? Відповідь однозначна: жодних. Ставка Кремля на "гру з нульовою сумою", якою власне є "холодна війна", здатна лише обнулити політичні рахунки російських можновладців.

Список використаних джерел:

1. Brezinski Zb. Political Power: USA/USSR by Zbigniew Brzezinski and Samuel P. Huntington. – New York: the Viking Press, 1963 (11th printing Feb 1974). – 461 p.
2. Выступление президента В. Путина на Мюнхенской конференции по вопросам политики безопасности 10 февраля 2007 г. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://izvestia.ru/news/321595>
3. Kofman Michael Ukraine's Battle for the East is Over [Електронний ресурс]. – Режим доступу : nationalinterest.org/blog/the-buzz/ukraine%E2%80%99s-battle-the-east-over-11227
4. Umland Andreas The Global Impact of the "Ukrainian Crisis": Russia's Decline and Euro-Asiatic Security in the Early 21st Century [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://krytyka.com/en/print/global-impact-ukrainecrisis-russia...>
5. Мотиль Олександр Сюрреалізм реалізму [Електронний ресурс]. – Режим доступу : zbruc.eu/node/31528